

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
педагогічний факультет
кафедра музичного мистецтва
Постанова голосу

Назва навчальної дисципліни	Постановка голосу
Шифр	ПП-05
Викладач	Печенюк Майя Антонівна , кандидат педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва Прядко Олена Михайлівна , кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва Мартинюк Любов Василівна , кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва Ситник Тамара Миколаївна , доцент кафедри музичного мистецтва Борисова Тетяна Валеріївна , кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва Кузів Марія Василівна , кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри музичного мистецтва Пухальський Тарас Дмитрович , кандидат педагогічних наук, викладач кафедри музичного мистецтва
Профайл викладачів	https://kaf-music.kpnu.edu.ua/
E-mail	pryadko@kpnu.edu.ua
Сторінка навчальної дисципліни в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?
Консультації	Щоп'ятниці о 15.00 год.
Форма навчання	Денна форма
Освітній рівень	перший бакалаврський рівень освіти
Галузь освіти	О1 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Статус дисципліни (нормативна / вибіркова)	нормативна
Рік навчання	Перший 2016/2017 другий / 2017-2018; третій / 2018-2019; четвертий / 2019-2020.
Семестр вивчення	I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII
Мова викладання	українська
Форма занять	практичні
Кількість кредитів ЄКТС	14 кредитів ЄКТС
Загальний обсяг годин	420 год.
Кількість годин навчальних занять	168 год.
Лекційні заняття	-
Практичні заняття	168 год.
Семінарські заняття	-
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота та індивідуальна робота	252 год.

Форма підсумкового контролю	Залік (4 семестр). Екзамен (8 семестр).
Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна « Постановка голосу » є складовою частиною спеціальних дисциплін вокально-хорової підготовки, що формує комплекс професійних вокально-технічних та виконавських умінь і навичок, забезпечує підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва до педагогічної діяльності в школі.
Мета навчальної дисципліни	о вивчення навчальної дисципліни “ Постановка голосу ” є формування та розвиток вокально-технічних, оцінювально-аналізовувальних умінь (пасивного вокального слуху та активного вокально-педагогічного слуху), вокально-виконавських умінь та навичок, озброєння студентів теоретичною базою знань в галузі вокальної педагогіки та суміжних галузей наук, гігієни та охорони співацького голосу, механізмів та закономірностей фонаційного процесу.
Завдання навчальної дисципліни	- засобами вокального мистецтва здійснювати естетичне виховання майбутніх вчителів музики, формувати відчуття прекрасного, уміння розуміти й цінувати красу вокального мистецтва та співацької майстерності, розвивати художньо-творчі та виконавські здібності; - спираючись на наукові дані про будову та функції голосового апарату, формувати розуміння біофізичних механізмів співацького процесу, стійкі критерії якості співу і співацької майстерності, розвивати активний вокальний слух, виховувати уявлення про акустично та художньо повноцінне звучання співацького голосу, формувати й удосконалювати вокально-технічні та виконавські навички, домагатись свідомого володіння голосом; - озброювати майбутніх учителів музики знаннями основ методики формування, розвитку та охорони дитячого співацького голосу в обсязі, необхідному для керівництва вокальною роботою з учнями загальноосвітньої школи; - підготувати майбутніх учителів до самостійного підвищення співацької та вокально-педагогічної майстерності в умовах практичної діяльності, а також до оволодіння виконанням творів народно-пісенного репертуару, які мають національні та регіональні особливості.
Пререквізити навчальної дисципліни	Програма враховує набуті студентами знання з методики викладання вокалу, методики музичного виховання, хорового класу.
Технічне і програмне забезпечення	Комп’ютер, фонограми, фортепіано.
Політика навчальної дисципліни	езпечення позитивної емоційної атмосфери на занятті, відсутність сторонніх подразників, зосередженість на навчальному процесі; римання студентами термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;

	овідність поведінки студентів встановленим в університеті правилам; зпечення гігієнічних вимог до навчальних аудиторій, у яких проводяться заняття з постановки голосу.
Результати навчання. Знати:	основи вокальної педагогіки, принципи вокальної педагогіки, передові методи виховання співацького голосу, вокально-педагогічний репертуар, кращі зразки вітчизняних і зарубіжних вокальних творів, принципи відбору вокального репертуару.
Вміти:	володіти навичками співацького (нижньореберно-діафрагматичного) дихання, правильної атаки звуку, відчуттями співацької опори, на цій основі формувати співацьке звукоутворення, голосоведення; правильно артикулювати голосні та приголосні під час співу на доступній ділянці діапазону; контролювати чистоту інтонування під час співу; втілювати художній задум композитора застосовуючи виражальні засоби вокального мистецтва; виконувати вокальні твори з супроводом і без супроводу.
Компетентності	інтегральні: - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти або у процесі навчання, що передбачає застосування теорії і методів педагогічної музичної науки й характеризується комплексністю та невизначеністю умов. загальні: - творчо та критично мислити; - вміти ставити мету й формулювати завдання, пов'язані з реалізацією соціально-професійної діяльності; - здатність до формування світогляду щодо розвитку суспільства і природи, духовної культури; - вміння розкривати зміст сучасної співацької освіти, її роль у житті сучасного суспільства; - здатність до саморегуляції в музиці. - знати історію України та імена її видатних представників вокального мистецтва, вміти розкрити суть історичних подій, народних звичаїв; - розуміти основні культурні цінності України та - усвідомлювати їх місце в системі світової культури; - на високому рівні володіти професійними вокально-виконавськими навичками. - спеціальні (фахові, предметні): - володіти вокально-технічними вміннями та навичками: навичками співацького (нижньореберно-діафрагматичного) дихання, правильної атаки звуку, відчуттями співацької опори, навичками використання голосових резонаторів (головних та грудних) у

	співі, правильного співацького звукоутворення та голосоведення, артикулювання приголосних та голосних під час співу на широкій ділянці діапазону, виразної дикції, чистоти інтонування під час співу; - вміння розкривати весь вокальний потенціал співацького голосу, його акустичні характеристики (звуковисотний діапазон, динаміку звучання), тембральне забарвлення (блиск, політність, густоту, об'ємність звучання, співацьке вібрато); - здатність до художнього виконання вокальних творів з супроводом і без супроводу, оволодіння вокально-педагогічним репертуаром, кращими зразками вітчизняних і зарубіжних вокальних творів; - вміння застосовувати набуті співацькі уміння та навички у практиці роботи вчителя музичного мистецтва у школі (під час ілюстрування навчального музичного матеріалу на уроці музичного мистецтва, позаурочній музично-виховній роботі, в ході виконавської діяльності); - вміти аналізувати вокальні музичні твори, функції музичного мистецтва у їх єдності з філософськими, естетичними та моральними аспектами, здатність аналізувати сучасні проблеми вокально-хорового мистецтва; робити висновки і узагальнення виходячи з освоєного навчального матеріалу; проводити заняття з постановки голосу на практиці, добирати вокально-педагогічний репертуар відповідно до вікових особливостей розвитку голосового апарату учнів, наочний матеріал відповідно до мети і завдань уроку.
Теми занять	Змістовий модуль 1. Формування початкових вокально-технічних умінь та навичок Тема 1. Психофізіологічні основи постановки співацького голосу. Будова голосового апарату. Тема 2 . Співацька постава (положення корпусу, голови). Тема 3. Співацьке дихання (нижньореберне-діафрагматичне). Тема 4. Дикція та артикуляція. Тема 5 Формування та розвиток художньо-виконавських прийомів у співі. Змістовий модуль 2. Формування навичок резонансного співу. Розвиток вокально-технічних та художньо-виконавських умінь та навичок Тема 1. Науково-методичне тлумачення поняття явища резонансного співу. Тема 2. Формування навичок використання головних резонаторів. Тема 3. Формування навичок використання грудних резонаторів. Тема 4. Використання змішаного резонування. Тема 5. Прикриття звуку у верхніх ділянках діапазону.

	Змістовий модуль 3. Розвиток акустичних якостей співацького голосу. Вдосконалення вокально-технічних та художньо-виконавських умінь та навичок Тема 1. Акустичні якості співацького голосу: а). звуковисотний діапазон; б). динамічний діапазон співацького голосу. Тема 2. Розвиток тембрального забарвлення співацького звуку: а). блиск; б). політність; в). густота; г). об'ємність; д). співацьке вібрато. Тема 3. Формування оптимального імпедансу в процесі голосоутворення. Змістовий модуль 4. Технічні прийоми звукоутворення. Вдосконалення вокально-технічних та художньо-виконавських умінь та навичок Тема 1. Кантилена у співі. Тема 2. Навички співу легато та стакато. Тема 3. Філірування звуку. Тема 4. Рухливість голосу. Формування навичок співу в швидкому темпі, розвиток елементів колоратурної техніки. Змістовий модуль 5. Регістрова будова діапазону співацького голосу. Розвиток вокально-технічних та художньо-виконавських умінь та навичок, закріплення сформованих вокальних стереотипів Тема 1. Згладження регістрів діапазону співацького голосу. Тема 2. Розвиток вокально-технічних умінь та навичок: а). розвиток співацького дихання (нижньореберне-діафрагматичне); б). вдосконалення дикція, артикуляції; в). розвиток кантилени наспівності звучання співацького голосу; г). розвиток гнучкості , рухливості співацького голосу. Тема 3. Розвиток акустичних якостей співацького голосу: а). розширення звуковисотного діапазону співацького голосу; б). навички динамічного нюансування. Тема 4. Розвиток навичок використання головних та грудних резонаторів у співі. Тема 5. Засоби сценічної виразності (міміка, жести). Тема 6. Гігієна співацького голосу. Змістовий модуль 6. Вдосконалення вокально-технічних та художньо-виконавських умінь та навичок. Розвиток вокально-слухових умінь Тема 1. Вокально-слухові уміння вчителя музики: а). пасивний вокальний слух; б). активний вокально-педагогічний слух вчителя музики. Тема 2. Вдосконалення вокально-технічних умінь та навичок.
--	--

	Тема 3. Вдосконалення акустичних якостей співацького голосу. Тема 4. Вдосконалення тембрального забарвлення співацького звуку. Тема 5. Розвиток художньо-виконавських умінь та навичок. Змістовий модуль 7. Вокальна надійність. Прийоми та методи вокальної педагогіки. Вдосконалення вокально-технічних умінь та навичок Тема 1. Вокальна надійність. Тема 2. Прийоми та методи вокальної педагогіки. Тема 3. Вдосконалення вокально-технічних умінь та навичок. Тема 4. Вдосконалення тембрального забарвлення співацького звуку. Тема 5. Вдосконалення художньо-виконавських умінь та навичок. Змістовий модуль 8. Розвиток художньо-виконавських умінь та навичок. Вдосконалення вокально-технічних та художньо-виконавських умінь та навичок Тема 1. Художньо-виконавські уміння та навички. Тема 2. Вдосконалення вокально-технічних умінь та навичок. Тема 3. Вдосконалення акустичних якостей співацького голосу. Тема 4. Вдосконалення тембрального забарвлення співацького звуку.
Методи навчання	Словесні, наочно-ілюстративні, практичні.
Методи перевірки результатів навчання	Практичні, модульні контрольні роботи у формі академконцертів.
Форма оцінювання	Залік, екзамен.
Умови оцінювання	Виконання практичних завдань в кінці 4 і 8 семестрів (згідно робочої програми)
Оцінювання (он-лайн/очно (е-портфоліо))	Очно.
Критерії оцінювання	Основними критеріями сформованості вокально-технічних та художньо-виконавських умінь та навичок студентів в ході освоєння дисципліни “Постановка голосу”: - сформованість комплексу вокально-технічних умінь та навичок (навичок звукоутворення, звуковедення, використання резонаторів у співі, кантилени, співацького дихання, вокальної дикції та артикуляції); - розвиненість акустичних характеристик співацького голосу (звуквисотних можливостей, динамічного діапазону), розкриття кращих тембральних характеристик співацького голосу студента (блиску, політності, густоти, об’єму, співацького вібрато);

	- сформованість художньо-виконавських навичок, володіння широким спектром засобів художньої виразності у співі.																																																										
	2																																																										
Розподіл балів, що отримують студенти	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Модулі</th><th>Курс</th><th>Семестр</th><th>Поточ. конт.</th><th>Самост. роб.</th><th>МКР</th><th>Екзамен Залік</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="4">I Модуль (100 б)</td><td rowspan="2">I</td><td>I</td><td>8</td><td>4</td><td>13</td><td></td></tr> <tr> <td>II</td><td>8</td><td>4</td><td>13</td><td></td></tr> <tr> <td rowspan="2">II</td><td>III</td><td>8</td><td>4</td><td>13</td><td></td></tr> <tr> <td>IV</td><td>8</td><td>4</td><td>13</td><td>Залік</td></tr> <tr> <td rowspan="4">II Модуль (100 б.)</td><td rowspan="2">III</td><td>V</td><td>5</td><td>2</td><td>8</td><td></td></tr> <tr> <td>VI</td><td>5</td><td>2</td><td>8</td><td></td></tr> <tr> <td rowspan="2">IV</td><td>VII</td><td>5</td><td>2</td><td>8</td><td></td></tr> <tr> <td>VIII</td><td>5</td><td>2</td><td>8</td><td>Екзамен 40 б</td></tr> </tbody> </table>						Модулі	Курс	Семестр	Поточ. конт.	Самост. роб.	МКР	Екзамен Залік	I Модуль (100 б)	I	I	8	4	13		II	8	4	13		II	III	8	4	13		IV	8	4	13	Залік	II Модуль (100 б.)	III	V	5	2	8		VI	5	2	8		IV	VII	5	2	8		VIII	5	2	8	Екзамен 40 б
Модулі	Курс	Семестр	Поточ. конт.	Самост. роб.	МКР	Екзамен Залік																																																					
I Модуль (100 б)	I	I	8	4	13																																																						
		II	8	4	13																																																						
	II	III	8	4	13																																																						
		IV	8	4	13	Залік																																																					
II Модуль (100 б.)	III	V	5	2	8																																																						
		VI	5	2	8																																																						
	IV	VII	5	2	8																																																						
		VIII	5	2	8	Екзамен 40 б																																																					
Перспектива професійного розвитку (кар'єри)	Після закінчення навчання курсу випускник готовий забезпечувати процес розвитку співацьких голосів учнів різного віку на уроках музичного мистецтва, в ході індивідуальних занять з постановки голосу, занять з вокальною групою чи хоровим колективом у позашкільній роботі та в дитячих мистецьких навчальних закладах; здатний до самостійної виконавської діяльності у якості соліста-вокаліста, учасника вокальної групи, хорового колективу.																																																										
Література	1. Антонюк В.Г. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів. – Київ : Українська ідея, 2000. – 68 с. 2. Дмитриев Л. Основы вокальной методики : учеб. пособ. для муз. вузов / Леонид Борисович Дмитриев. – Москва : Музыка, 2007. – 368 с. 3. Колодуб І. Питання теорії вокального мистецтва / І.Колодуб. – Харків : Промінь, 1995. – 119 с. 4. Прядко О.М. Вокальна підготовка вчителя музичного мистецтва : монографія / Олена Михайлівна Прядко. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2016. – 192 с. 5. Прядко О.М. Розвиток співацького голосу : навч. посіб. / О.М. Прядко. – Кам'янець-Подільський : Сисин О.В., 2010. – 128 с. 6. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: навч-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу / Юрій Євгенович Юцевич; ін-т змісту і методу навчання. – Київ. – 1998. – 158, [1] с.																																																										

